

ע"פ 2579/20 - מדינת ישראל נגד גפן אוחנה

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעוורים פליליים

ע"פ 2579/20
ע"פ 4344/20

כבוד השופט ג' קרא
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופט ע' גروسקובוף

לפני:

המעעררת בע"פ 2579/20
המשיב בע"פ 4344/20
מדינת ישראל
והמשיבה בע"פ 20

נגד

המשיב בע"פ 2579/20
גפן אוחנה
והמעערר בע"פ 20 :
4344/20

ערעור וערעור שכנגד על גזר דיןו של בית המשפט
המחוזי בנצרת בת"פ 50553-10-18 שניתן ביום
10.3.2020 על ידי כב' השופט ג'ORG' AZOLAI

תאריך הישיבה:
(19.4.2021) ז' באיר התשפ"א

בשם המעררת בע"פ 2579/20 עוז' שירת חתוקה
והמשיבה בע"פ 20 :
4344/20
עוז' יאיר נדשי
בשם המשיב בע"פ 20
והמעערר בע"פ 20 :
4344/20

פסק דין

השופט ג' קרא:

ערעור וערעור שכנגד על גזר דיןו של בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופט ג' AZOLAI) מיום 10.3.2020

עמוד 1

בת"פ 50553-18-10, בגדו הוטל על המערער בע"פ 4344 (להלן: המערער) עונש של 6 שנות מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס בסך 3,000 ש"ח ופיצוי בסך 30,000 ש"ח. ערעור המערער מתמקד כעת, לאחר שהזר בו מן הערעור על הכרעת הדיון, בחומרת העונש. ערעור המדינה בע"פ 2579/20 נוגע לຄולת העונש.

רקע

1. המערער הורשע ביום 20.1.2020 בעבירות חבלה בכונה מחמורה, חבלה ממזיד ברכב והזק בזדון לפי סעיפים 329(א)(1), 413(א)(1) ו-452 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, בהתאם.

על פי עובדות כתוב האישום, המערער והמתلون הכירו על רקע העבודה כנוהgi משאית במאפייה. המערער היה בקשר זוגי עם א' במשך כשנתיים, וקשר הסתיים בסמוך לתחילת 2018. זמן קצר לאחר מכן, החלו המתلون וא' בקשר זוגי, אף החליטו להינשא. המערער לא ראה את הקשר בין המתلون לא' בעין יפה, והחליט לתקוף את המתلون בכונה לגרום לו לחבלה חמורה.

ביום 12.10.2018, בעת שהמערער והמתلون היו במאפייה, קופץ המערער על המתلون, נעצ את שינו באוזן הימנית ונשר את האוזן בעוצמה רבה, עד שתלש את האוזן כולה ממוקמה. כתוצאה לכך נפל המתلون על הרצפה, והמערער התקרב אליו וצעק לעברו "אני ארצח אותך". המתلون ברוח לכיוון עמדת השומר, והמאבטח הכנס את המתلون לעמדת השומרה ונעל אותה. המערער רדף אחריו, שבר את דלת הזכוכית של העמדה ותקף את המתلون באגרופים.

לאחר מכן, נכנס המערער לשאית שבנה הגג, והחל בניסיונה החוצה מהמאפייה. בדרך החוצה הבחין ברכב הפרט של המתلون, עצר את המשאית, ירד ממנה ובאמצעות מוט ברזל ניפץ את השימוש הקדמית והאחרית ברכבו של המתلون.

גזר הדין קמא

2. בית המשפט המחויז ראה במעשהיו של המערער פגעה נדירה בחומרתה ובaczoriotah בשורת ערכיהם מוגנים, בהם הזכות לשילמות הגוף, הזכות לחים והזכות לknin. עוד נקבע כי הפגיעה הייתה חמורה משהמעשים הותירו את המתلون עם נכות צמיתה קשה ביותר.

3. בפני בית משפט קמא הונח תסaurus נפגע עבירה בעניינו של המתلون, וכן מכתבים מאת המתلون והוריו. ממשיכים אלה עולה כי מעשי המערער גרמו למתلون לנזקים קשים ביותר. על פי הتفسיר והמכتبם, המתلون עבר ניתוח לתפירת האוזן, ואולם האוזן לא נקלטה. מאז עבר המתلون מספר ניתוחים נוספים. לדברי המתلون, הוא אינו יצא מביתו ללא ליווי אחד מהוריו מאז האירוע, והוא עזב את עבודתו לתקופה של כhana בשל הצורך להציג עליו. משפחת המתلون סובלת מבעיות כלכליים עקב הפסיקת עבודתו של אביו. בשל מצבו הפיזי והנפשי הירוד, ובשל חשש מפגיעה חוזרת מצד המערער, נפרד המתلون מא' וביטל את חתונתם המתוכננת. עוד עולה מן הتفسיר כי המתلون אובייחן

כסוג של מתרגם דיאלוג-חרדתי, מתקשה בויסות רגשי מАЗ האירופי ואף קיבל טיפול רפואי. שירות המבחן ציין כי הפגיעה הפיזית נראית לעין, והעורך כי היא גרמה לנזק בדיםי הגוף של המתלון וכתוואה מכך לפגיעה בתפקודו היומיומי.

4. בית משפט קמא מצא כי כלל העבירות בוצעו במסגרת תכנית עברית אחת, ובהתאם קבע מתוך עונש הולם כולל, לכל העבירות. בית המשפט העמיד את מתחם העונש ההולם על 4 עד 10 שנות מאסר.

5. בעת גזירת העונש בתחום המתחם, נתן בית המשפט דעתו על הנسبות המשפחתיות הקשות של המערער. כן נתן בית המשפט דעתו על עבורי הפלילי, הכולל שלוש הרשעות, בהן הרשעה ביצוע עבירות של חדרה לחומר מחשב ופעולות אסורות בתוכנה (להלן: תיק עבירות המחשב), עבירות שבוצעו, על פי פסק הדין השני בעניין בשנת 2010, ממשיע נקמני.

בנוסף, מצא בית המשפט המחויז להתחשב בשיקולי הרתעה ובצורך להעביר מסר לפיו לא ניתן להשלים עם פתרון סכטוכים באליומות.

6. בהתאם, גזר בית המשפט את דיןו של המערער כאמור ל-6 שנות מאסר בפועל, וכן למאסר מותנה, קנס ופיצויים.

הערעור בע"פ 4344/20

7. הערעור הופנה, תחילה, הן כלפי הרשות המערער והן כלפי חומרת העונש. בעקבות העורוותינו במהלך הדיון, חזר בו המערער מן הערעור ביחס להכרעת הדיון. ערעורו מתמקד כעת בחומרת העונש שנגזר עליו.

8. בערעור, נטען כי מתחם העונש ההולם אשר נקבע בעניינו של המערער שגוי. לשיטתו, בית משפט קמא לא העניק משקל לכך שבמהלך אירוע גריםת החבלה, לא נעשה שימוש בכלים נשק; כי העונשים הנהוגים בעבירות חבלה בכוונה מחמירה בנسبות שבahn לא נעשה שימוש בנשק הם קלילים יותר, ככל, מזה אשר נגזר על המערער; וכי בעבר נקבעו מתחמי עונישה מקלים יותר ביחס לנאים אשר גרמו לחבלה חמורה תוך שימוש בנשק, בנسبות שהן לשיטות חמורות יותר מלאה בהן ביצע המערער את המעשים.

9. ביחס לגזירת העונש בתחום המתחם, נטען כי שגה בית המשפט המחויז כאשר לא ייחס משקל לתקופת המעצר הממושכת בה שהה המערער עד למתן גזר הדיון; כי היה מקום לייחס משקל לדברי החרצה שהביע המערער בחקירהו במשטרתו; וכי לא היה מקום לייחס משקל לתסוקיר שנערך בעניינו בתיק עבירות המחשב משנת 2010. עוד נטען כי ניתן משקל רב מדי לשיקולי הרתעה – הן הרתעת המערער והן הרתעת הרבים – שעה שבית המשפט לא פירט כיצד הטלת העונש תביא להרתעה.

הערעור בע"פ 2579/20

עמוד 3

10. בערעורה, טענת המדינה כי מתחם העונש שנקבע על ידי בית המשפט המחויז נמור, וכי גם העונש אשר נגזר על המערער בגיןו של מתחם זהorch לג'ולא ממתחמי העונשה המקובלים בנסיבות דומות. נטען כי מתחם עונשה בן 4 עד 10 שנות מאסר, שנקבע על ידי בית המשפט המחויז, חוטא לעיקרו ההלימה, וכי היה מקום לקבוע מתחם עונש של 8 עד 13 שנות מאסר; כי המתחם שנקבע אינו ניתן ביטוי לנסיבות ביצוע העבירות ולערכיהם המוגנים שנפגעו; וכי גם גזירת עונש הקרוב לרבע מהעונש המקורי הקבוע לעבירה אינה הולמת את טיב הנזקים שנגרמו למתלוון. עוד נטען כי לא ניתן די משקל למסוכנותו של המערער כפי שמשתקפת מן המעשים בהם הורשע; וכי עברו הפלילי מלמד אף הוא על דפוסי אישיות נקמניים וחסרי מעozרים. בהתאם, טענת המדינה כי היה מקום לגוזר על המערער עונש מאסר חמיר יותר.

11. בדיון לפנינו, הדגישה באת כוח המדינה את הנזקים הקשים והמרוביים אשר נגרמו למתלוון, שהפר לדבריה להיות "צל של אדם". עוד טענה, כי הפיזי שנגזר על המערער טרם שולם, חרף היותו דרשו למתלוון על מנת לשיקם את חייו. בא כוח המערער שב והפנה לעונשה מקלה שהוטלה בעניינם של מי שהורשעו בפעולות דומות, בנסיבות חמורות יותר לכאהרה.

דין והכרעה

12. לאחר עיון בערעוריהם על נספחיםם, ולאחר שמיעת טענות הצדדים, הגיעו לכל מסקנה כי דין ערעור המדינה להתקבל. מלאיו מובן, כי ערעור המערער נדחה.

13. אכן, הלכה פסוקה היא כי ערכאת הערעור לא תתעורר בעונש שהטילה העראה הדינית, אלא בנסיבות חריגות שבהן נפלה בגין דינה של העראה הדינית טעות מהותית הבולטת על פניה או שהעונש חריג באופן קיצוני מרמת העונשה המקובלת או הרואה בנסיבות דומות (ראו למשל: ע"פ 3498/19 זרבائيلוב נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (15.9.2020)). ואולם, מצאנו כי העונש שנגזר על המערער בענייננו בא בגין אותם מצבים חריגים. גזר דין של בית המשפט המחויז לא נתן משקל מספק לחומרת המעשים בהם הורשע המערער, לתוכאתם הקשה, לנסיבות ביצועם, ובמיוחד לאכזריות וחיתיות המעשים. בנוסף, לא ניתן די משקל למניע אשר עמד ברקע למעשים וכן לצורך בהרתעת המערער מהתנהגות דומה בעtid.

14. מהכרעת הדין ומגזר הדין שניתנו בבית המשפט המחויז, עולה כי המערער תכנן את מעשה התקיפה וביצע את המעשים מתוך יצר של נקמנות, ומפני שלא יכול היה לשאת את עובדת איירוסיו של המתלוון לבת הזוג לשעבר. גם לאחר שתלש את אוזנו של המתלוון באכזריות רבה והוא מודיע לתוכאת מעשהו, וגם לאחר שהמתלוון נס על נפשו מפנוי, לא הרפה ממנו המערער. הוא שבר את זכוכית העמדת בה הסתתר המתלוון באמצעות מוט, נכנס לעמדת ותקף אותו באמצעות אגרופים לפניו ובטנו. גם רכבו של המתלוון שימש יעד לפרקית כיסוי ותסכוו של המערער. העובדה שיצר נקמה כזה, יש בו כדי להניע אדם לבצע פעולה חבלה כה מופלגת בחומרתה, מעידה על מסוכנות רבה, בפרט בהתחשב בכך שהמתלוון לא עשה דבר שהוביל להתנהגות האלים של המערער, ושכל חטאו התמצאה באירוסיו למי הייתה בת הזוג לשעבר של המערער.

זאת ועוד, מצאנו בהקשר זה לדוחות מכל וכל את טענת בא כוח המערער, Caino לא הצביע נימוקים המצדיקים החמורה עם המערער מטעמי הרתעה. מניע הנקמה העומד בסיס מעשה החבלה החמור, מצביע על המשקל הרב

שים ליחס לשיקול הרתעת המערער מהתנהגות דומה בעtid (ראו והשוו, למשל: ע"פ 9965/17 פלוני נ' מדינת ישראל פסקה 23 לפסק דין של השופט י' אלרון(29.4.2018)). הדברים נכונים ביתר שאת, שעה שהמערער מונע תדיר מיצץ הנקמה עד כי דומה כי מנייע זה שולט במערער בכלל התנהלותו. הדבר בא לידי ביטוי בביטוי העבירות בתיק המחשבים בו הורשע המערער בעבר – שגם אז הונע המערער ממניע של נקמה. מכל זאת, עליה דמותו של המערערcadmus אלים, חסר רсан או אימפולסיבי, אשר פועל מתוך יציר נקמה בלתי בשלוטו ומשמעותו הלכו ו הסלימו עם השנים.

15. יוער, כי אין לטעמו ממש בטענה כי העובדה שהמערער לא עשה שימוש בנשק בעת תלייתה בשלמותה של אוזנו של המתלון, אלא השתמש בשינוי על מנת להטיל בו את המום, מהוות נסיבה מקללה כלשהי. למעשה, השימוש בשינויים על מנת להטיל מום מהסוג שהטיל המערער במתלון מעיד על אכזריות מיוחדת, אף בהשוואה להטלת מום דומה באמצעות נשך. החומרה הטמונה בשימוש בנשק לצורכי תקיפה נועצה, בין היתר, בעובדה שימוש כזה עשוי להגדיל את הנזקים הנגזרים מתקיפה. עצם בחירתו של אדם שלא להשתמש בכל נשק בעת תקיפה אינה יכולה להיות נסיבה מקללה ממשמעותית, אם הנזק שנגרם בסופו של דבר הוא כה מופלג. בהתאם, גם תקיפה באמצעות איברי גוף בלבד, יכול שתיה מאופיינת באכזריות רבה, ולמעשה בנסיבות מסוימות יתכן כי תקיפה כזו אף תהיה אכזרית במיוחד, בשל אופייתה החיתית וחסר המעצורים (ראו והשוו: ע"פ 7167/02 ריאבקין נ' מדינת ישראל (9.6.2003)). זאת, בפרט בהינתן שהתקיפה גרמה לתליית האוזן מקונה, נזק חמור ביותר לכל הדעות, אשר יכול היה להיגרם גם תוך שימוש בנשק (ראו למשל: 17/5307 חלאג' נ' מדינת ישראל (12.7.2018) (להלן: עניין חלאג')). האכזריות המאפיינית תקיפה הכוללת את תליית אוזנו של המתלון באמצעות השנינים בלבד, אשר בוצעה במפתח, ללא התגורות ובפרט נוכח המנייע הנקמני שעמד בבסיס תכנונה, מצדיקה אם כן אף היא החומרה בעונשו של המערער.

16. לכל זאת יש להוסיף, כי המערער לא הורשע בעבירות חבלה בכונה מחמורה בלבד, כי אם גם בעבירות של חבלה במאיז ברכב ושל הייך בזדון, אשר גם בהן יש כדי ללמד על המסוכנות הנשקפת ממנו. לא מצאנו כי בית משפט קמא העניק די' משקל לכך שהמערער לא הסתפק בהטלת מום במתלון, אלא המשיך במסע ההרס ובחר לחבל ברכשו של המתלון.

17. מן המקובל עולה כי העונש שנגזר על המערער אינו עמוק במיוחד בעקבות פגיעה של העבירות, לתוצאה הקשה שנגרמה למתלון שמסלול חייו הוסט ממסלולו המקורי בעקבות הרעה של המערער, למניע שהוביל את המערער לבצע את המעשים וכן לחшибות בהرتעתו. שמצאנו כי העונש חריג ממדיניות העונשה הנוגגת והראוייה, בעבירות בהן הורשע המערער (ראו והשוו: עניין חלאג; ע"פ 14/7701 אל טיב נ' מדינת ישראל(16.5.2016); ע"פ 12/8855 אלזידאה נ' מדינת ישראל(24.12.2013)), ראיינו להחמיר בעונשו.

18. לאור מכלול השיקולים שפורטו, בשים לב לכך שערכתה הערעור אינה נוהגת למצות את הדיון, ובשים לב לכך שהמערער נטל לבסוף אחריות על אשר עשה, החלטנו לקבל את ערעור המדינה ביחס לרכיב המאסר בעונשו של המערער, ולהעמיד את עונשו על 8 שנות מאסר. יתר חלקי גזר הדין יעדמו בעינם. ערעור המערער נדחה.

ניתהיום, ב' בסיוון התשפ"א (13.5.2021).

